

Prognos

Statens budget och de offentliga finanserna

September 2025

EKONOMISTYRNINGSVERKET

Publikationen kan laddas ner
från ESV:s webbplats esv.se.

Datum: 2025-09-12

Dnr: 2025-01086

ESV-nr: 2025:24

Copyright: ESV

Sammanfattning

Vi ser tecken på en ljusning i ekonomin och tillväxten väntas ta tydlig fart under hösten. Läget på arbetsmarknaden är fortfarande dämpat men arbetslösheten sjunker nästa år när BNP-tillväxten blir stark. Lågkonjunkturen och skattesänkningar i kombination med att utgifterna ökar snabbt gör att det finansiella sparandet i staten försämras i år. Samtidigt stärks sparandet i kommunsektorn. Sammantaget blir det ett underskott i den offentliga sektorn på 100 miljarder kronor i år. Nästa år stärks sparandet när aktiviteten i ekonomin tilltar. Det strukturella sparandet blir -0,4 procent av potentiell BNP i år, vilket innebär en tydlig avvikelse från överskottsmålet. Nästa år är underskottet på gränsen till en tydlig avvikelse. Samtidigt är Maastrichtskulden i linje med skuldankaret både i år och nästa år.

ESV:s septemberprognos publiceras nära in på budgetpropositionen för 2026 och regeringen har redan presenterat flera förslag från den kommande budgeten. Eftersom ESV:s metod är att basera prognoserna på oförändrad finanspolitik fram till att det finns en framlagd proposition eller beslut är förslagen inte medräknade i prognosen.

Konjunkturen i Sverige är fortfarande svag och BNP ökar med 1,2 procent i år. Osäkerheten kring handelspolitiken har dock blivit något mindre och flera indikatorer talar för att hushåll och företag inte längre är lika pessimistiska om framtiden. Vi förväntar oss att BNP-tillväxten tar tydlig fart under hösten och att den blir stark nästa år. Läget på arbetsmarknaden är fortsatt dämpat och arbetslösheten sjunker först nästa år. Inflationen blir tillfälligt hög i år men Riksbanken sänker ändå räntan ytterligare en gång i år.

Den offentliga sektorns skatteintäkter dämpas av den svaga konjunkturen, men även av skattesänkningar. I år ökar de ungefär hälften så mycket som i fjol. Det är skatt på arbete och kapital som växer långsammare i år. Intäkterna från mervärdesskatten ökar efter att ha varit i princip oförändrade de senaste två åren. Nästa år ökar skatteintäkterna betydligt mer, i takt med att konjunkturen stärks.

De takbegränsade utgifterna ökar mycket i år, historiskt sett. Fortsatta tillskott till försvaret svarar för drygt hälften av utgiftsökningen. Även utgifterna för Kommunikationer och Rättsväsendet ökar mycket. Utgifterna inom Ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget står också för en stor del av ökningen. Nästa år ökar de takbegränsade utgifterna betydligt mindre än i år. I ålderspensionssystemet minskar utgifterna något eftersom antalet ålderspensionärer blir färre när åldersgränserna i pensionssystemet höjs. **De totala utgifterna** ökar betydligt mindre än de takbegränsade utgifterna i år. Det beror bland annat på att de var tillfälligt höga förra året till följd av ett kapitaltillskott till Riksbanken. Dessutom ingår Ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget inte här. Nästa år ökar de totala utgifterna mer än i år.

Den offentliga sektorns finansiella sparande visar ett underskott på 100 miljarder kronor i år. Sparandet i staten försvagas till följd av lågkonjunkturen, skattesänkningar och stora utgiftsökningar. Det är också här underskottet blir som störst. I kommunsektorn stärks i stället sparandet i år, trots att inkomsterna ökar betydligt långsammare än förra året. Förstärkningen förklaras av att utgifterna sjunker något då pensionskostnaderna återgår till en mer normal nivå efter två år med tillfälligt höga kostnader. Sammantaget visar kommunsektorn ändå underskott. Nästa år blir underskottet i offentlig sektor lägre. Det är framför allt sparandet i staten som då

förstärks, men även sparandet i ålderspensionssystemet bidrar. Sparandet i kommunsektorn försvagas i stället nästa år då inkomsterna fortsätter öka förhållandevis långsamt. **Det strukturella sparandet**, det vill säga det finansiella sparandet rensat för påverkan av konjunkturen och engångseffekter, beräknas visa ett underskott på -0,4 procent av potentiell BNP i år. Det innebär att det är en tydlig avvikelse från överskotts målet i år. Även nästa år visar det strukturella sparandet ett underskott, om än mindre än i år. Det ligger då vid gränsen till en tydlig avvikelse, redan innan förslagen i budgetpropositionen beaktats. Enligt vår prognos finns det med andra ord inget budgetutrymme för 2026.

Maastrichtskulden stiger i år när såväl staten som kommunsektorn går med underskott. Nästa år fortsätter skulden att stiga något i nivå, men eftersom ekonomin växer snabbare så sjunker den i förhållande till BNP. Maastrichtskulden är i linje med skuldankaret både i år och nästa år.

Jämfört med ESV:s föregående prognos har BNP-tillväxten sänkts i år. Det är främst nettoexporten som har justerats ner. Hushållens konsumtion och investeringarna har i stället höjts. Arbetslösheten har justerats upp nästa år. Skatteintäkterna har reviderats ner både i år och nästa år, varav skatt på arbete har sänkts mest. De totala utgifterna har reviderats ner i år men höjts nästa år då EU-avgiften har justerats upp mycket. Sparandet i den offentliga sektorn har sänkts med nästan 10 miljarder kronor i år och drygt 22 miljarder kronor nästa år. Nedrevideringen beror främst på att skatteintäkterna har sänkts. Även utgifterna har sänkts men inte lika mycket som inkomsterna.

Tabell 1 Prognosen i siffror

Vissa nyckeltal	2023	2024	2025	2026	2027	2028
BNP, fasta priser, kalenderkorrigerad, procentuell utveckling	0,0	0,8	1,2	2,4	2,1	1,5
Finansiellt sparande i offentlig sektor, miljarder kronor	-55	-100	-100	-46	14	68
Finansiellt sparande i offentlig sektor, procent av BNP	-0,9	-1,6	-1,5	-0,7	0,2	0,9
Strukturellt sparande i offentlig sektor, procent av potentiell BNP	0,1	0,1	-0,4	-0,2	0,2	0,8
Statens budgetsaldo, miljarder kronor	19	-104	-90	-54	-7	18
Maastrichtskuld, procent av BNP	32,0	33,8	35,5	35,1	33,9	32,7

Källa: SCB och ESV

Metodruta Principer och metoder för ESV:s prognos

För att kunna tolka Ekonomistyrningsverkets (ESV:s) prognoser och förstå hur de skiljer sig från prognoser från andra prognosinstitut är det viktigt att känna till ESV:s principer och metoder.

ESV:s prognos – ett underlag för politiska beslut: ESV:s prognos ska vara ett beslutsunderlag för den ekonomiska politiken. Prognosen omfattar hela samhällsekonomin, med fokus på inkomster och utgifter för den offentliga sektorn. Nyckelaggregaten i beräkningarna är statens budgetsaldo och det finansiella sparandet i den offentliga sektorn samt den offentliga skuldsättningen. Prognosen omfattar innevarande år och de följande tre åren.¹ Prognosen baseras på gällande regler samt förslag och tydliga aviseringar om framtida finanspolitik som regeringen har presenterat i den senaste budgetpropositionen.² ESV gör inga antaganden om ny finanspolitik, vilket är en viktig skillnad mot flera andra prognosinstitut. Det innebär att även om regeringen kommunicerat olika förslag inför en kommande budgetproposition så beaktas förslagen inte i ESV:s septemberprognos. Den ska i stället ses som ett scenario för hur ekonomin och de offentliga finanserna skulle utvecklas utan ny finanspolitik, och därmed hur stort eller litet utrymme är för ofinansierade reformer.

Makroekonomi: Prognosen för hur svensk ekonomi utvecklas är grunden för beräkningarna för de offentliga finanserna. För innevarande och nästa år är makroprognosen en konjunkturprognos som fångar efterfrågan i ekonomin. Därefter baseras prognosen i stället på ekonomins utbudssida. Produktion och sysselsättning antas då konvergera mot den uppskattade potentialen i svensk ekonomi, givet finanspolitiken i den senaste budgeten. Potentialen beror i stor utsträckning på demografin och produktivitetens utvecklingen i ekonomin. På längre sikt, vanligen slutåret i beräkningen, antas den cykliska variationen ha upphört och resursutnyttjandet vara normalhögt (varken hög- eller lågkonjunktur). Produktion och sysselsättning är då i nivå med potentialen.

Inkomster i offentlig sektor: Skatteintäkterna har en stark koppling till makroekonomin, eftersom de stora skattebaserna i hög grad samvarierar med BNP-utvecklingen. Därtill kan regeländringar få stor påverkan på intäkterna. ESV:s beräkningar på längre sikt visar som regel ungefär oförändrade skatteintäkter som andel av BNP.

Utgifter i staten: Utgifterna i staten påverkas inte i lika stor utsträckning som skatteintäkterna av hur makroekonomin utvecklas. Vissa utgifter påverkas inte alls utan är helt budgetstyrda, medan andra är regelstyrda och påverkas av makro- och volymutvecklingen inom respektive område. Därtill finns utgifter som både är budgetstyrda och påverkas av pris- och löneutvecklingen, exempelvis myndigheternas förvaltningsutgifter. ESV:s prognosmetod om oförändrad finanspolitik i förhållande till den senaste budgeten innebär att utgifterna på längre sikt tenderar att minska som andel av BNP eftersom det förutsätts att inga nya utgiftshöjande beslut tillkommer. Det beror främst på att budgetpraxis är att vissa utgifter är nominellt oförändrade efter aktuellt budgetår. Det gäller exempelvis som regel de generella statsbidragen till kommunerna. Andra budgetstyrda utgiftsanslag räknas i budgeten upp enligt

¹ I novemberprognosen läggs ett nytt prognosår till, så i den rapporten är det fyra prognosår. För skatteintäkterna är prognosperioden alltid lite längre eftersom att utfallen fastställs först två år efter innevarande år.

² Därtill tar ESV hänsyn till budgetpåverkande förslag i andra propositioner, exempelvis i vårpropositionen och i ändringsbudgetar för innevarande år.

regeringens prioriteringar även för kommande år, till exempel utgifterna för försvar och infrastruktur. Vår prognos för dessa utgifter visar hur vi räknar med att de budgeterade medlen kommer att utnyttjas. De statliga myndigheternas förvaltningsutgifter räknas schablonmässigt upp med pris- och löneutvecklingen, justerat med ett produktivitetsavdrag. Därutöver kan budgeten för ett förvaltningsanslag förändras till följd av att myndighetens uppdrag ändras. Även vissa regelstyrda utgifter tenderar att minska som andel av BNP över tid givet vår prognosmetod att utgå från den senaste budgeten. Exempelvis beräknas utgifterna för barnbidrag utifrån gällande (eller föreslagen) nivå på barnbidraget.

Kommunsektorn: Prognosen utgår från att kommunsektorn som helhet klarar balanskravet, men vi gör ingen bedömning av enskilda kommuners resultat. Givet antagandet om oförändrad finanspolitik hålls skattesatserna oförändrade och de generella statsbidragen räknas upp enligt den senaste budgeten, vilket för kommande år ofta innebär en obefintlig eller endast måttlig uppräknings. De kommunala konsumtionsutgifterna anpassas till de beräknade inkomsterna med balanskravet som restriktion, vilket vanligen leder till lägre volymökningar än vad som är demografiskt motiverat.

Finansiellt sparande: ESV:s prognosmetod om oförändrad finanspolitik påverkar beräkningen av den offentliga sektorns finansiella sparande. Metoden innebär en gradvis förstärkning av sparandet, en ”automatisk budgetförstärkning”³ utan att några särskilda beslut behöver fattas, eftersom inkomsterna vanligen ökar snabbare än utgifterna (se ovan). Prognosen visar vilket finanspolitiskt utrymme som finns, givet att överskottsmålet nås, och ska inte tolkas som det mest sannolika utfallet. Många andra prognosinstitut gör egna antaganden om framtida finanspolitik vilket innebär att deras prognoser inte är direkt jämförbara med ESV:s prognoser.

Disposition av rapporten: Prognosrapportens kapitel varierar i omfattning över året. I juni och i november skriver vi mer om inkomster och utgifter eftersom det finns nya budgetar från regeringen att ta hänsyn till. Kapitlen för finansiellt sparande och de budgetpolitiska målen har ungefär samma omfattning i varje rapport.

³ Se ESV:s publikation Automatisk budgetförstärkning – ABF (ESV 2021:43).

Innehåll

Sammanfattning	3
Makroekonomisk utveckling.....	8
Den offentliga sektorns skatteintäkter och inkomster i statens budget.....	11
Utgifter i statens budget och ålderspensionssystemet	14
Finansiellt sparande, budgetsaldo och den offentliga skulden	18
De budgetpolitiska målen.....	25
Revideringar sedan juniprognosen.....	28
Beslut, förslag eller aviseringar som inte har beaktats i prognosen	32
Tabellbilaga	33
Kontaktpersoner	37

Makroekonomisk utveckling

Konjunkturen i Sverige är svag men tillväxten tar tydlig fart under hösten. Läget på arbetsmarknaden förblir dock dämpat ytterligare en tid. Inflationen överstiger tillfälligt inflationsmålet i år, men Riksbanken sänker ändå räntan ytterligare en gång. Nästa år blir BNP-tillväxten stark och arbetslösheten börjar då sjunka. Inflationen ligger under inflationsmålet nästa år.

Konjunkturen tar tydlig fart under hösten

Konjunkturen i Sverige är alltså svag och BNP ökar med 1,2 procent i år. Årets första månader präglades av den amerikanska administrationens handelspolitik med ständigt nya utspel om högre tullar och den osäkerhet som följde på det. Osäkerheten gav upphov till finansiell turbulens och ett dämpat stämningsläge bland hushåll och företag. Särskilt hushållens framtidsförväntningar försämrades kraftigt under våren.

Under sommaren kom EU och USA överens om nya tullnivåer och därmed har osäkerheten kring handelspolitiken blivit något mindre (se ruta nedan). Flera indikatorer tyder också på att hushåll och företag inte är lika pessimistiska kring framtiden längre. Och tillväxten i ekonomin förväntas ta tydlig fart under hösten. Inte minst hushållen har blivit allt mindre pessimistiska och vi räknar med att hushållens konsumtion bidrar med hela 0,8 procentenheter till tillväxten i år.

Investeringarna ökade under andra kvartalet efter ett mycket svagt första kvartal och mot slutet av året ökar de snabbt. Årsgenomsnittet för 2025 blir trots det negativt då nivån blir lägre än den var sammantaget 2024. Bostadsinvesteringarna ökar emellertid igen i helårstermer, efter att ha minskat markant två år i rad.

Den amerikanska handelspolitiken har haft en direkt påverkan på svensk export och troligen även på importen under första halvåret i år, eftersom mycket handel har tidigare lagts till följd av tullarna. Bland annat ökade såväl exporten som importen av järn, stål och teleprodukter mycket under årets första hälft. Vi väntar oss en svagare utveckling under det tredje kvartalet som en följd av detta. Som årsgenomsnitt ökar både exporten och importen relativt mycket men nettoexporten ger sammantaget ett neutralt bidrag till BNP-tillväxten i år.

Under kommande två år tar efterfrågan mer fart och BNP-tillväxten blir då stark, men först 2028 är ekonomin åter i balans.

Arbetslösheten ökar i år men sjunker nästa år

Läget på arbetsmarknaden är fortsatt dämpat. Sysselsättningen utvecklades svagt under det första halvåret och arbetslösheten steg ytterligare. Anställningsplanerna i näringslivet har sjunkit de senaste månaderna, vilket tyder på att efterfrågan på arbetskraft är fortsatt svag den närmsta tiden. I just näringslivet väntar vi oss därmed att sysselsättningen minskar under andra halvåret men den totala sysselsättningen blir nära oförändrad, eftersom sysselsättningen samtidigt ökar mycket i staten. I årstakt ökar sysselsättningen något i år, mätt enligt AKU. Samtidigt ökade arbetskraften mycket i början av året och sammantaget stiger därför arbetslösheten i år. Nästa år stiger sysselsättningen betydligt mer och då börjar arbetslösheten sjunka.

Löneökningstakten dämpas något i år då avtalen som slöts för i år och nästa år blev något lägre än de avtalsmässiga löneökningarna de två senaste åren. Samtidigt blir löneglidningen lägre till följd av det svaga arbetsmarknadsläget.

Inflationen tillfälligt över målet i år

Inflationen steg i början av året och ligger fortfarande kvar en bit över inflationsmålet. Sammantaget kommer inflationen enligt KPIF att ligga över inflationsmålet mätt som årsgenomsnitt i år. Det är framför allt livsmedelspriserna som har stigit snabbt, men även priset på resor och biluthyrning samt fortsatt höga hyreshöjningar bidrar. Mycket talar emellertid för att inflationen kommer att sjunka tillbaka kommande månader. Företagens prisplaner har sjunkit tillbaka och inflationsförväntningarna är väl förankrade kring inflationsmålet. Priset på flera insatsvaror har också sjunkit den senaste tiden.

Riksbanken väntas sänka räntan ytterligare en gång i år till 1,75 procent, eftersom inflationsuppgången bedöms vara tillfällig samtidigt som efterfrågan i ekonomin är dämpad. Nästa år blir inflationen i stället något lägre än inflationsmålet.

Tabell 2 Nyckeltal för svensk ekonomi

Procentuell förändring om inget annat anges

Nyckeltal för svensk ekonomi	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
BNP, kalenderkorr. värden	1,3	0,0	0,8	1,2	2,4	2,1	1,5
BNP-gap	0,5	-1,0	-2,0	-2,3	-1,1	-0,1	0,0
Sysselsatta	3,1	1,4	-0,5	0,4	0,7	0,9	0,3
Arbetslöshet, nivå ¹	7,5	7,7	8,4	8,7	8,2	7,6	7,5
Arbetade timmar, kalenderkorr. värden	3,1	1,6	-0,3	-0,5	0,9	1,1	0,3
Timlön, KL	2,7	3,7	4,1	3,6	3,3	3,3	3,3
Lönesumma	6,7	5,1	3,8	3,3	4,3	4,4	3,7
KPIF ²	7,7	6,0	1,9	2,5	1,8	1,9	2,0
KPI	8,4	8,5	2,8	0,5	0,9	1,9	1,9
Styrränta, värde vid årets slut	2,50	4,00	2,50	1,75	2,00	2,00	2,00

¹Procent av arbetskraften

²KPI med fast ränta.

Källa: SCB och ESV

Faktaruta Överenskommelse om tullar mellan USA och EU

EU och USA nådde en politisk överenskommelse om tullar den 27 juli i år. Enligt överenskommelsen ska nästan alla varor som exporteras från EU till USA beläggas med som högst 15-procentiga tullar. Taket ska även gälla för bilar och vissa lastbilar, som tidigare i år belades med 25-procentiga tullar. EU ska enligt överenskommelsen även öka importen av amerikanska energivaror. De 15-procentiga tullarna trädde i kraft den 1 augusti i år. Den 21 augusti träffades ytterligare en överenskommelse mellan EU och USA. Enligt den senare ska EU:s export av stål och aluminium till USA även i fortsättningen beläggas med 50-procentiga tullar. Tullsatsen höjdes ytterligare under sommaren, från de 25 procent som började gälla tidigare i år. EU ska däremot inte längre tullbelägga industrivaror som importeras från USA, samt verka för att förenkla för import av fisk och skaldjur från USA.

EU har hittills avstått från att införa handelspolitiska motåtgärder gentemot USA. Den 24 juli beslutade EU-kommissionen om att vidta flera åtgärder, däribland tilläggstullar

på import från USA, men beslutet upphävdes efter att man nått en överenskommelse med USA.

Vi räknar med att de tullsatsen som beslutats ligger kvar tills vidare och att EU även i fortsättningen avstår från att vidta motåtgärder i syfte att undgå än högre tullar på den egna exporten. Det är dock värt att notera att ett handelsavtal brukar ta många år att förhandla fram och att mycket ännu är oklart.

Källa: ESV och Kommerskollegium

Den offentliga sektorns skatteintäkter och inkomster i statens budget

Den offentliga sektorns skatteintäkter dämpas fortfarande av lågkonjunkturen. Även skattesänkningar bidrar till att hålla tillbaka utvecklingen. Nästa år tilltar aktiviteten i ekonomin och intäkterna ökar då kraftigt. Ökningstakten går sedan ner något mot slutet av prognosperioden när konjunkturen närmar sig ett normalläge.

Lågkonjunktur och skattesänkningar bromsar skatteintäkterna i år

De totala skatteintäkterna ökar ungefär hälften så mycket i år som förra året. Ökningstakten dämpas av lågkonjunkturen och skattesänkningarna. Skatt på arbete ökar långsammare i år än förra året på grund av en fortsatt svag utveckling på arbetsmarknaden i kombination med ett utökat jobbskatteavdrag och andra regeländringar. I motsats till förra året minskar hushållens kapitalskatter i år vilket också håller tillbaka ökningstakten för de totala skatteintäkterna. Skatt på företagsvinster ökar något mer i år, medan avkastningsskatten minskar efter en kraftig ökning de två senaste åren. Punktskatterna svänger också om från en tydlig ökning förra året till en minskning i år, det gäller främst skatt på tobak och på energi. Intäkterna från mervärdesskatten, som i princip varit oförändrade de två senaste åren, ökar däremot när hushållens konsumtion växer snabbare och bostadsinvesteringarna inte längre sjunker.

Tabell 3 Utveckling av skatteintäkterna

Nivå 2023 och förändring mellan år, miljarder kronor

Utveckling av skatteintäkterna	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Skatt på arbete	1 474	50	29	78	80	65
Skatt på kapital	357	34	11	33	25	19
Skatt på konsumtion och insatsvaror	700	13	12	32	34	38
Övriga skatter	6	3	-2	5	-3	7
Totala skatteintäkter	2 536	99	50	148	137	128
Totala skatteintäkter inkl. flaskhalsintäkter	2 562	73	50	148	137	128
<i>Exklusive regeländringar</i>	-	98	81	149	133	118
Regeländringar	-	2	-30	-1	4	10

Anm. Exklusive regeländringar är lika med årlig utveckling av skatteintäkter exklusive den statiska effekt som diskretionära regeländringar har på skatteintäkterna det år som regeländringen införs.

¹ Elstöd till hushåll och företag som registrerades som flaskhalsintäkter höjde intäkterna från punktskatterna med 17,6 miljarder kronor 2022 och med 26,2 miljarder kronor 2023 och bidrar därmed till att dämpa utvecklingen av intäkterna 2024.

Källa: ESV

Nästa år beräknas BNP-tillväxten ta mer fart, vilket ger större ökningar i skattebaserna och därmed i skatteintäkterna. Återhämtningen i ekonomin återspeglas framför allt i intäkterna från skatt på konsumtion och insatsvaror samt skatt på arbete, där ökningstakten mer än fördubblas jämfört med i år. Även intäkterna från skatt på kapital ökar mer nästa år, framför allt hushållens kapitalskatter. I vår septemberprognos räknar vi inte med de regeländringar som regeringen aviserat inför budgetpropositionen 2026. Tidigare beslutade regeländringar har sammantaget ingen

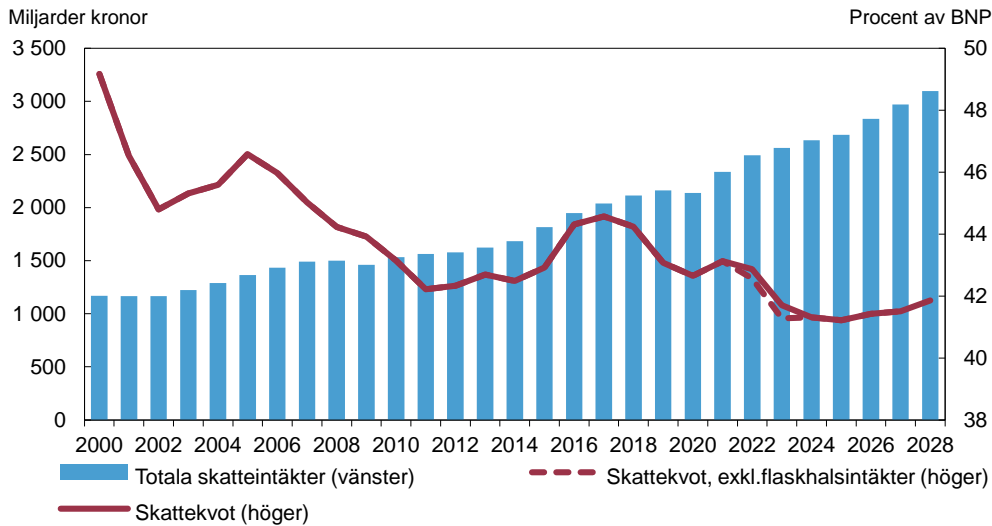
effekt på skatteintäkterna nästa år, vilket också bidrar till att ökningstakten blir högre 2026 än 2025.

Efter återhämtningen i ekonomin 2026 närmar sig konjunkturen ett normalläge och då ökar skatteintäkterna successivt lite långsammare.

Skattekvoten på en historiskt låg nivå

Skattekvoten beräknas som de totala skatteintäkterna som andel av BNP. Trots att skatteintäkterna ökat i absoluta tal de senaste åren har skattekvoten minskat eftersom BNP vuxit snabbare. I år beräknas skattekvoten bli 41,2 procent, vilket är ungefär samma låga nivå som förra året. Nästa år ökar skattekvoten och den fortsätter öka ytterligare något fram till slutet av prognosperioden. Uppgången förklaras till stor del av att skatt på kapital ökar som andel av BNP. Trots detta ligger skattekvoten på en historiskt låg nivå.

Diagram 1 Totala skatteintäkter och skattekvot

Källa: SCB, Skatteverket och ESV

Stora bidrag från EU ökar statens inkomster i år

Statens skatteinkomster ökar mer än skatteintäkterna i år, eftersom periodiseringarna blir positiva i stället för kraftigt negativa som förra året. Nästa år ökar skatteinkomsterna något mindre än statens skatteintäkter eftersom periodiseringarna återigen blir negativa.

De övriga inkomsterna blir mindre negativa i år än förra året, vilket medför att statens totala inkomster ökar mer än skatteinkomsterna. Det beror främst på högre bidrag från EU då Sverige i år fått den första inbetalningen från EU:s facilitet för återhämtning och resiliens.⁴ Även utdelningarna från statens aktier blir högre, främst beroende på extra utdelningar från Apoteket AB och Svensk Exportkredit AB. Det motverkas i viss mån av att statens försäljningsinkomster blir något lägre än i fjol. Nästa år blir övriga inkomster ungefär lika negativa som i år, bland annat till följd av att bidrag från EU beräknas komma in på samma nivå.

⁴ I december 2024 skickade regeringen en första betalningsansökan till EU. Ansökan omfattar framför allt åtgärder som genomfördes 2020–2022 och uppgick till knappt 19 miljarder kronor. En andra betalningsansökan som omfattar åtgärder som genomfördes under huvudsakligen 2023–2024 antas skickas under hösten, och inbetalningarna avseende den ansökan väntas komma under 2026. Sammantaget antas inbetalningarna uppgå till drygt 38 miljarder kronor, med en något större inbetalning 2026.

Tabell 4 Statens skatteinkomster och totala inkomster

Miljoner kronor

Statens skatteintäkter och -inkomster	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Statens skatteintäkter	1 292	1 323	1 349	1 353	1 443	1 515	1 588
Periodiseringar	16	-5	-18	6	-7	25	1
Statens skatteinkomster	1 308	1 318	1 331	1 358	1 437	1 540	1 589
Övriga inkomster	-22	-75	-59	-42	-48	-70	-82
Totala inkomster	1 286	1 243	1 273	1 316	1 388	1 470	1 506

Källa: Skatteverket och ESV

Faktaruta **Den offentliga sektorns skatteintäkter och inkomster i statens budget**

Skillnaden mellan skatteintäkter och skatteinkomster är att intäkter ska redovisas på det år som de avser, oavsett när de betalats in. Man säger att de är periodiserade. Skatteinkomster däremot avser skatt som betalas in under ett kalenderår, de är alltså kassamässiga. Periodiseringen av skatter underlättar analysen av hur utvecklingen i ekonomin och regeländringar m.m. påverkar skatteintäkterna, men medför att utfallet fastställs först i april två år efter inkomståret. År 2024 är därför fortfarande ett prognosår.

I det finansiella sparandet redovisas den offentliga sektorns skatteintäkter, dvs. såväl statens som kommunsektorns skatteintäkter samt ålderspensionssystemet. I budgetsaldot redovisas i stället enbart statens skatteinkomster.

Inkomsterna i statens budget består av statens skatteinkomster och övriga inkomster. De övriga inkomsterna består till största delen av avräkningar som görs för att kompensera statliga myndigheter, kommuner och regioner för inbetald mervärdesskatt. Övriga inkomster är därmed negativa de flesta år och statens skatteintäkter, där all mervärdesskatt ingår, är därför i regel större än statens totala inkomster. I övriga inkomster ingår även bl.a. inkomster av statens verksamhet, statliga pensionsavgifter, bidrag från EU samt försäljningsinkomster.

Utgifter i statens budget och ålderspensionssystemet

De takbegränsade utgifterna ökar mycket i år. Det är fortsatta tillskott till försvaret som står för den största ökningen. De totala utgifterna ökar däremot mindre än de takbegränsade utgifterna i år. De takbegränsade utgifterna fortsätter att öka hela prognosperioden, men i allt långsammare takt. Även de totala utgifterna i statens budget fortsätter att öka.

Stora utgiftsökningar inom försvaret bidrar till att de takbegränsade utgifterna ökar mycket i år

De takbegränsade utgifterna⁵ ökar med 84 miljarder kronor i år, vilket är en relativt stor ökning historiskt sett. Fortsatta satsningar inom Försvar och samhällets krisberedskap inklusive militärt stöd till Ukraina svarar för 52 procent av utgiftsökningen. Utgifterna för Kommunikationer ökar mycket och det är stora infrastrukturprojekt, främst inom väg och järnväg, som driver kostnadsutvecklingen. Även utgifterna inom Rättsväsendet fortsätter att öka då ytterligare medel tillförs för att stärka rättskedjan. Ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget⁶ står för drygt en femtedel av ökningen av de takbegränsade utgifterna. Ökningen är relativt stor på grund av att inkomstindex för 2025 ökar mycket.

Myndigheternas förvaltningsanslag ökar mycket i år eftersom anslagen skrivs fram med pris- och löneutvecklingen i ekonomin med viss eftersläpning.

Utgifterna för arbetsmarknad och arbetsliv ökar relativt mycket i år, om än mindre än förra året, eftersom antalet arbetslösa fortsätter öka och andelen arbetslösa som får arbetslöshetsersättning väntas bli högre. Utgifterna för Avgiften till Europeiska unionen ökar i år, vilket främst beror på ökad EU-budget men även en högre eurokurs i slutet av 2024 jämfört med 2023 påverkar. Sveriges bidrag för innevarande år påverkas av eurokursen i slutet av året innan. Även utgifterna för Utbildning och universitetsforskning samt Studiestöd blir större i år, då bland annat utgifterna för Statligt stöd för stärkt kunskapsutveckling samt Omställningsstudiestödet ökar.

Det finns även utgiftsområden som minskar. Utgifterna inom Internationellt bistånd blir lägre. Biståndsramen i budgeten är densamma som förra året, men kostnader inom andra utgiftsområden som räknas som bistånd ökar och därmed minskar utgifterna för Internationellt bistånd. Utgifterna för Skatt, tull och exekution blir lägre, vilket beror på de tillfälliga utbetalningarna som gjordes förra året på anslaget Kompensation förhöjt grundavdrag födda 1957. Utgifterna inom Klimat, miljö och natur blir lägre, främst till följd av att Klimatbonusen har tagits bort. De sista bidragen betalades ut under 2024. Utgifterna för Ekonomisk trygghet för familjer och barn minskar i år. Det är bland annat utgifterna för Pensionsrätt för barnår och Bostadsbidrag som minskar, det senare bland annat till följd av att det tidigare tilläggsbidraget upphört.

⁵ Utgiftsområden (exklusive UO26) i statens budget och Ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget.

⁶ För information om ålderspensionssystemet, se avsnittet Finansiellt sparande, budgetsaldo och den offentliga skulden.

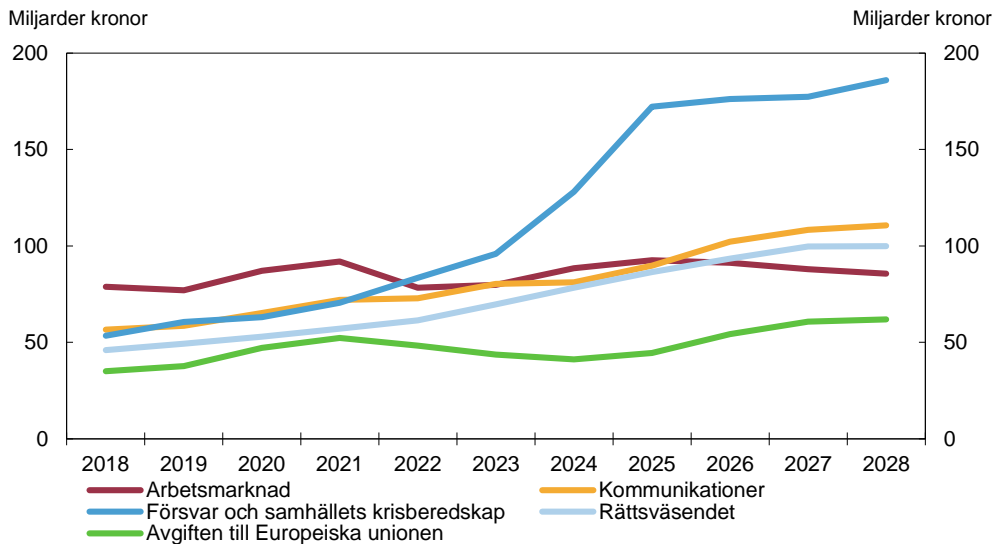
Mindre ökning av de takbegränsade utgifterna kommande år

Nästa år ökar de takbegränsade utgifterna med 25 miljarder kronor. Efter två år med stora tillskott till försvaret ökar utgifterna mindre nästa år. I stället är det utgifterna för Kommunikation som står för hälften av ökningen. Avgiften för Europeiska unionen ökar också mycket på grund av EU-kommissionens förslag på EU:s budget 2026. Fortsatta satsningar inom rättsväsendet bidrar också till utgiftsökningen.

Utgifterna för Hälsovård, sjukvård och social omsorg samt Ekonomisk trygghet vid ålderdom minskar nästa år. Detta beror bland annat på lägre utgifter för Bidrag till folkhälsa och sjukvård samt lägre utgifter för garantipensionen. Även utgifterna för Arbetsmarknad och arbetsliv blir lägre, främst för att utgifterna för bidrag till lönegarantiersättning minskar. Utgifterna inom ålderspensionssystemet, som normalt ökar med runt 10 miljarder kronor, minskar när åldersgränserna i pensionssystemet höjs.

Rättsväsendet, Kommunikationer och Avgiften för Europeiska unionen är områden där de största ökningarna sker 2027. Under 2028 är det Ålderspensionssystemet och försvaret som står för de största ökningarna. Flera utgiftsområden ökar måttligt eller minskar 2027 och 2028 och ökningen av de takbegränsade utgifterna blir lägre än 2026. De två områden som minskar mest dessa år är utgifterna för Hälsovård, sjukvård och social omsorg samt Arbetsmarknad och arbetsliv. ESV:s prognosmetod leder vanligtvis till att utgifterna ökar svagt i slutet av prognosperioden och minskar något som andel av BNP. Det beror på att det inte ingår någon ytterligare finanspolitik i beräkningarna utöver den som regeringen aviserat eller föreslagit i propositioner.⁷

Diagram 2 Utgifter inom några utvalda utgiftsområden

Källa: ESV

De totala utgifterna ökar betydligt mindre än de takbegränsade utgifterna i år

I de totala utgifterna ingår, till skillnad från de takbegränsade utgifterna, alla utgiftsområden, dvs. även statsskuldräntorna. Riksgäldens nettoutlåning och en

⁷ För mer information om ESV:s beräkningsmetod, se metodrutan i början av rapporten.

kassamässig korrigeringspost⁸ ingår också men däremot inte Ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten.

I år ökar de totala utgifterna med 29 miljarder kronor, vilket är en mindre ökning än för de takbegränsade utgifterna. Att ökningen är mindre för de totala utgifterna beror dels på att den stora ökningen inom Ålderspensionssystemet inte ingår, dels på att både Kassamässig korrigerering, Riksgäldens nettoutlåning och Statsskuldräntor m.m. minskar. Förra året fick Riksbanken ett kapitaltillskott som redovisades på ett nytt anslag under utgiftsområdet för statsskuldräntor. Eftersom kapitaltillskottet var tillfälligt innebär det att de totala utgifterna för Statsskuldräntor m.m. minskar i år. De faktiska räntebetalningarna på statsskulden ökar däremot i år då Riksgälden betalar ut inflationskompensation i samband med att en realobligation förfaller.

Nästa år ökar de totala utgifterna med 36 miljarder kronor, varav Riksgäldens nettoutlåning ökar med 21 miljarder kronor. Det beror främst på att vi inte räknar med att det blir någon ytterligare ökning av inlåningen på Svenska kraftnäts konto.

De totala utgifterna ökar ungefär i samma takt 2027 som 2026. Kassamässig korrigerering, Riksgäldens nettoutlåning och Statsskuldräntor m.m. väntas alla öka. Svenska kraftnät väntas minska sin inlåning i Riksgälden och Resolutionsreserven väntas ha nått målnivån om 3 procent av de garanterade insättningarna. Någon avgift behöver därför inte betalas in, vilket ökar nettoutlåningen. För 2028 ökar ränteutgifterna mycket då ett äldre realobligationslån förfaller. Lånet gavs ut redan 1999, vilket innebär att utbetalningen av inflationskompensation i samband med förfallet blir stor. Riksgäldens nettoutlåning minskar bland annat för att bankerna återigen måste betala in resolutionsavgifter.

Utgiftskvoten sjunker från och med nästa år

Utgiftskvoten, det vill säga de totala utgifterna som andel av BNP, blir 21,6 procent i år. Det är samma nivå som förra året.

Utgiftskvoten för de takbegränsade utgifterna ökar, från 26,4 procent 2024 till 27,2 procent i år. Kvoten ökar då de takbegränsade utgifterna ökar kraftigt i år. Båda kvoterna sjunker de kommande åren, främst eftersom det inte ingår någon ytterligare finanspolitik i beräkningarna utöver det som är beslutat av riksdagen. Det innebär att det sker en automatisk budgetförstärkning⁹.

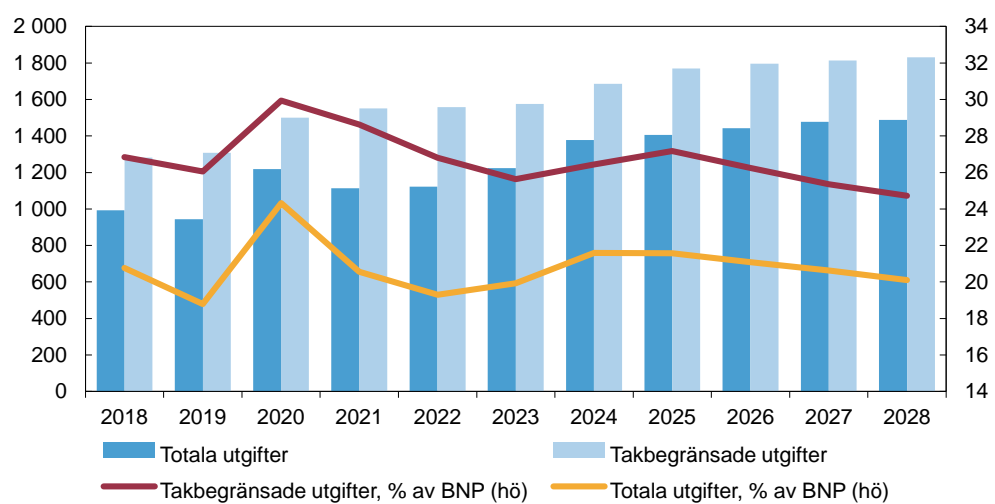
⁸ Kassamässig korrigerering är en restpost i statens budget. Läs mer om den i Utfallet för statens budget 2024, sid 135 på esv.se.

⁹ För mer information om ESV:s beräkningsmetod, se metodrutan i början av rapporten.

Diagram 3 Utgifter i statens budget

Miljarder kronor

Procent av BNP

Källa: ESV

Finansiellt sparande, budgetsaldo och den offentliga skulden

Den offentliga sektorns finansiella sparande visar ett underskott på 100 miljarder konor i år, som en följd av lågkonjunkturen, skattesänkningar och stora utgiftsökningar. Nästa år krymper underskottet. Staten och ålderspensionssystemet bidrar till förstärkningen, men i kommunsektorn blir underskottet större än i år. Som en följd av underskotten stiger den offentliga skulden.

Underskott på 100 miljarder kronor i år men det krymper 2026

Den offentliga sektorns finansiella sparande är i stort sett oförändrat i år jämfört med 2024. Underskottet blir 100 miljarder kronor. Både staten och kommunsektorn bidrar till underskottet. Lågkonjunkturen i kombination med skattesänkningar och stora utgiftsökningar bidrar till underskottet i staten. I kommunsektorn är inkomsterna låga, men samtidigt sjunker utgifterna som en följd av att kostnaderna för pensionerna blir betydligt lägre än de två senaste åren. Sammantaget blir underskottet i kommunsektorn 35 miljarder kronor mindre än förra året.

Nästa år stärks sparandet med drygt 50 miljarder kronor, innan den kommande budgetpropositionen för 2026 är beaktad. Men det blir fortfarande ett underskott på 46 miljarder kronor. Förstärkningen sker främst i staten när tillväxten i ekonomin blir stark och utgifterna ökar mindre. Även i ålderspensionssystemet förbättras sparandet. Antalet ålderspensionärer minskar som en följd av att åldersgränserna i pensionssystemet höjs. Ökningen av pensionskostnaderna bromsar därför in. År 2027 vänds underskottet till ett överskott och sparandet fortsätter att förstärkas 2028. Att sparandet i staten förstärks successivt beror på att inkomsterna ökar i takt med BNP samtidigt som utgifterna ökar svagt, se metodrutan i början av rapporten. I ålderspensionssystemet förklaras förstärkningen av att utgifterna fortsätter att öka långsammare än inkomsterna.

Tabell 5 Finansiellt sparande i offentlig sektor

Miljarder kronor om inget annat anges

Offentliga sektorns finanser	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Totala inkomster	2 874	2 951	3 051	3 098	3 251	3 404	3 541
<i>procent av BNP</i>	<i>49,4</i>	<i>48,0</i>	<i>47,8</i>	<i>47,6</i>	<i>47,5</i>	<i>47,6</i>	<i>47,8</i>
Totala utgifter	2 816	3 006	3 151	3 198	3 297	3 391	3 473
<i>procent av BNP</i>	<i>48,4</i>	<i>48,9</i>	<i>49,4</i>	<i>49,1</i>	<i>48,2</i>	<i>47,4</i>	<i>46,9</i>
Finansiellt sparande i offentlig sektor	58	-55	-100	-100	-46	14	68
<i>procent av BNP</i>	<i>1,0</i>	<i>-0,9</i>	<i>-1,6</i>	<i>-1,5</i>	<i>-0,7</i>	<i>0,2</i>	<i>0,9</i>
Sparande i staten	21	-7	-70	-98	-51	-7	51
Sparande i kommunsektorn	15	-63	-59	-25	-32	-33	-43
Sparande i ålderspensionssystemet	21	16	29	23	37	53	59

Källa: SCB och ESV

Fortsatt underskott i statens finansiella sparande nästa år

Det finansiella sparandet i staten försämras med 28 miljarder kronor i år till ett underskott på 98 miljarder kronor. Det beror på kombinationen av att inkomsterna är låga, både till följd av lågkonjunkturen och skattesänkningar, och att utgifterna ökar mycket i år. Framför allt är det stora utgiftsökningar inom försvaret, men även utgifterna inom kommunikationsområdet ökar mycket.

Nästa år stärks sparandet, men det blir fortfarande ett underskott på 51 miljarder kronor. Förstärkningen beror på att inkomsterna ökar betydligt mer än i år när aktiviteten i ekonomin tar ordentlig fart. Åren därefter förstärks sparandet successivt då inkomsterna ökar i takt med BNP samtidigt som utgifterna ökar svagt, se metodrutan i början av rapporten. Först år 2028 visar det finansiella sparandet ett överskott.

Tabell 6 Inkomster och utgifter i staten

Miljarder kronor

Statens finanser	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Totala inkomster	1 533	1 538	1 579	1 586	1 676	1 753	1 829
<i>förändring i inkomster</i>	127	6	41	7	90	77	76
Skatter och sociala avgifter	1 308	1 324	1 354	1 353	1 443	1 515	1 588
Kapitalinkomster	50	31	34	32	34	34	33
Övriga inkomster	175	183	191	202	199	204	208
Totala utgifter	1 512	1 546	1 649	1 684	1 728	1 760	1 778
<i>förändring i utgifter</i>	70	34	103	35	44	33	17
Transfereringar och subventioner	929	921	985	992	979	977	975
Konsumtion	394	425	450	477	505	524	534
Investeringar	151	165	175	185	206	218	226
Övriga utgifter	38	35	40	31	37	41	42
Finansiellt sparande	21	-7	-70	-98	-51	-7	51

Källa: SCB och ESV

Budgetsaldot visar något mindre underskott än det finansiella sparandet i år

Både det finansiella sparandet och budgetsaldot, som är två olika mått på sparandet i staten, visar ett underskott i år och nästa år. Skillnaderna mellan statens finansiella sparande och saldoto i statens budget beror på olika avgränsningar i saldobegreppen, men även på olika sätt att periodisera inkomster och utgifter. I statens budget registreras inkomster och utgifter kassamässigt, det vill säga den period när in- eller utbetalningarna sker. I det finansiella sparandet registreras inkomsterna och utgifterna den period som in- eller utbetalningen avser. Sammantaget medför nettot av alla poster att underskottet i det finansiella sparandet blir 8 miljarder kronor större än i budgetsaldot i år. Det är en relativt liten skillnad historiskt sett. Nästa år blir skillnaden ännu mindre och underskotten blir ungefär lika stora enligt båda måtten.

I år försvagar periodiseringarna budgetsaldot. Samtidigt ökar inbetalningarna från EU till följd av att Sverige fått den första inbetalningen från EU:s facilitet för återhämtning och resiliens, vilket stärker budgetsaldot. Dessa inbetalningar påverkar däremot inte sparandet.

Nästa år blir det nästan ingen skillnad mellan måtten då periodiseringar av skatter och statsskuld räntor blir ungefär lika stora som effekten av olika avgränsningar.

Tabell 7 Statens budget i sammandrag samt bro mellan finansiellt sparande och budgetsaldo

Miljarder kronor

Bro mellan finansiellt sparande och budgetsaldo	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Finansiellt sparande	21	-7	-70	-98	-51	-7	51
Avgränsningar	116	38	2	30	22	-5	-8
Periodiseringar	17	-14	-39	-22	-25	4	-26
Övrigt	10	2	3	1	1	1	1
Budgetsaldo	164	19	-104	-90	-54	-7	18
Totala inkomster	1 286	1 243	1 273	1 316	1 388	1 470	1 506
Skatteintäkter	1 292	1 323	1 349	1 353	1 443	1 515	1 588
Periodiseringar	16	-5	-18	6	-7	25	1
Skatteinkomster	1 308	1 318	1 331	1 358	1 437	1 540	1 589
Övriga inkomster	-22	-75	-59	-42	-48	-70	-82
Totala utgifter	1 123	1 224	1 377	1 406	1 442	1 477	1 488
Utgiftsområden exklusive räntor	1 211	1 214	1 319	1 385	1 411	1 425	1 431
Statsskuld räntor	27	32	45	30	22	28	36
Kassamässig korrigerig	-5	-10	14	0	-2	0	0
Riksgäldens nettoutlåning	-111	-11	-2	-10	11	24	20

Källa: SCB och ESV

Faktaruta **Investeringar i försvarsmateriel påverkar statens budgetsaldo och sparande vid olika tidpunkter**

Försvarsutgifterna har ökat mycket de senaste åren. Vid beställning av militära investeringar i materiel påverkas statens budgetsaldo direkt när betalningen sker. I nationalräkenskaperna bokförs de emellertid först vid fysisk leverans. Förskottsbetalningar av militär materiel bokförs som en fordran på leverantören. På så vis uppstår en skillnad mellan hur dessa investeringar påverkar statens budget och statens finansiella sparande.

Ofta tar det flera år mellan förskotts betalning och leverans vid denna typ av investeringar. Mellan 2014 och 2024 har det upparbetats ett förskott i staten på drygt 70 miljarder kronor, vilket bland annat avser utveckling och produktion av JAS 39 Gripen E och ubåt A26. Det är ett ovanligt stort upparbetat förskott och det är oklart när beställningarna kommer att registreras som investeringar i nationalräkenskaperna. När det väl sker kommer statens investeringar, och därmed BNP, höjas i nationalräkenskaperna. Samtidigt kommer det finansiella sparandet försvagas, allt annat lika.

För i år och de kommande åren finns beslut om nya omfattande inköp som alltså påverkar saldodirekt, men sparandet först i samband med leverans. Det är svårt att förutse när i tiden leveranserna kommer att ske, och därmed är det även osäkert hur stor nettoeffekten blir på sparandet under prognosperioden.

Eftersom förskotten har växt under lång tid och takten i anskaffning av materiel är hög har vi i nuvarande prognos gjort ett förenklat antagande om att stocken av materiel som inte levererats ökar med drygt 10 miljarder kronor per år under prognosperioden, vilket är ett genomsnitt av beloppen de tre senaste åren. Det innebär alltså att vi antar att det sker leveranser till ett lägre belopp än värdet på beställningarna som belastar budgeten varje enskilt år. Detta innebär i sin tur att det belopp som belastar sparandet är drygt 10 miljarder kronor lägre än de totalt anslagna medlen för varje enskilt år under prognosåren. Om leveranser sker i en betydligt högre

takt än de senaste åren finns det risk för att sparandet överskattas. Skulle t.ex. JAS-plan registreras som investering i nationalräkenskaperna under något av prognosåren kan sparandet bli betydligt sämre än i vår nuvarande bedömning.

Kommunsektorns sparande stärks i år men underskottet består

I år dämpas inkomstökningen i kommunsektorn då statsbidragen inte längre bidrar till att öka inkomsterna samtidigt som skatteintäkterna fortsätter att utvecklas långsamt. Trots det stärks sparandet då utgifterna växer långsammare än inkomsterna. Konsumtionsutgifterna minskar till följd av att kostnaderna för kommunernas pensioner minskar i år efter två år med höga pensionskostnader. Dessutom tvingas framför allt regionerna dra ner på konsumtionsutgifterna för att nå ett resultat i balans. I år förväntas också utgifterna för investeringarna att minska något efter två år med höga investeringsutgifter. Tillsammans gör det att kommunernas finansiella sparande stärks och underskottet blir betydligt lägre än i fjol.

Nästa år ökar underskottet i sektorn till följd av snabbare utgiftsökningar. Konsumtionsutgifterna växer mer trots att konsumtionen minskar i volym. Det beror på att deflatorn då ökar i en mer normal takt. Investeringarna bidrar åter till utgiftsökningen efter att ha minskat i år. Skatteinkomsterna utvecklas också snabbare än i år, men statsbidragen minskar när tillfälliga bidrag upphör, vilket håller nere inkomstökningen. Åren därefter väntas underskotten i kommunsektorn bli lite större än i år.

Efter ett svagt resultat förra året blir resultatet i kommunsektorn som helhet starkare i år, främst till följd av de lägre pensionskostnaderna. De två senaste åren har resultatutjämningsreserven¹⁰ till viss del använts för att upprätthålla konsumtionen och undvika kortsiktiga neddragningar och synnerliga skäl har angivits för att avvika från balanskravet. Vi bedömer att resultatutjämningsreserven inte utnyttjas i år och att vare sig kommuner eller regioner hänvisar till synnerliga skäl.

Tabell 8 Inkomster och utgifter i kommunsektorn

Miljarder kronor

Kommunsektorns finanser	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Inkomster	1 360	1 417	1 485	1 510	1 553	1 600	1 643
<i>Förändring inkomster</i>	56	57	68	25	42	48	42
Skatter och avgifter	874	915	951	984	1 028	1 076	1 116
Statsbidrag ¹	275	262	287	284	276	267	261
Övriga inkomster	212	240	247	242	249	258	266
Utgifter	1 345	1 481	1 544	1 535	1 584	1 633	1 685
<i>Förändring utgifter</i>	65	136	63	-9	49	49	52
Konsumtion	1 099	1 194	1 241	1 236	1 276	1 316	1 360
Investeringar	147	168	178	176	183	188	193
Övriga utgifter	99	118	125	123	125	129	132
Finansiellt sparande	15	-63	-59	-25	-32	-33	-43
Resultat	43	13	6	27	23	23	14

¹Statsbidrag enligt NR exklusive moms och inklusive kapitaltransfereringar.

Källa: SCB och ESV

¹⁰ Från och med räkenskapsåret 2024 fasas resultatutjämningsreserven (RUR) ut och ersätts av resultatreserven (RER). Disponering av medel från RUR kommer att kunna göras fram till 2033.

Sparandet i ålderspensionssystemet stärks de kommande åren

I år försämras sparandet i ålderspensionssystemet. Det beror främst på att inkomstindex, och därmed pensionsutbetalningarna, tillfälligt ökar mycket. Men avgiftsinkomsterna ökar samtidigt mindre än förra året vilket också bidrar¹¹. Inkomsterna från avgifter följer lönesumman i ekonomin men det är inte perfekt samvariation år för år eftersom det kan vara eftersläpningar i utbetalningar av avgiftsinkomsterna till ålderspensionssystemet.

Nästa år förstärks sparandet. Det beror på att pensionsutbetalningarna minskar något då antalet ålderspensionärer blir färre som en följd av att åldersgränserna i pensionssystemet höjs. Avgiftsinkomsterna ökar däremot ungefär lika mycket som i år. Avgiftsnettot blir därmed mindre negativt. Dessutom ökar avkastningen från aktier relativt mycket, från en låg nivå.

Åren efter 2026 fortsätter pensionsutbetalningarna att öka långsammare än avgiftsinkomsterna och avgiftsunderskottet vänds till ett överskott år 2027. Överskottet i det finansiella sparandet växer och som andel av BNP når sparandet den högsta nivån sedan 2008. Den gas i pensionssystemet som Pensionsgruppen är eniga om att införa är inte beaktad¹².

Tabell 9 Inkomster och utgifter i ålderspensionssystemet

Miljarder kronor

Ålderspensionssystemets finanser	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Avgiftsinkomster	329	341	358	369	379	397	412
Pensionsutbetalningar	345	358	364	382	381	386	396
Avgiftsnetto	-16	-17	-6	-13	-3	11	15
Kapitalinkomster, netto	43	38	41	41	46	49	51
Förvaltningsutgifter m.m.	-6	-5	-6	-6	-6	-7	-7
Finansiellt sparande	21	16	29	23	37	53	59

Källa: SCB och ESV

Maastrichtskulden stiger, men är fortsatt låg

Den offentliga sektorns konsoliderade bruttoskuld (Maastrichtskulden) stiger i år till följd av underskott i både staten och kommunsektorn. Nästa år och 2027 stiger skulden ytterligare, men ökningstakten avtar då konjunkturen återhämtar sig och utgifterna ökar långsamt eftersom vi inte räknar med någon ny finanspolitik utöver den som är beslutad. Mot slutet av prognosperioden sjunker skulden igen.

Skuldkvoten, det vill säga skulden i relation till BNP, stiger i år. Även om kvoten ökar något så är Sveriges skuldkvot fortfarande betydligt lägre än genomsnittet bland EU-länderna¹³ och inom toleransintervallet för skuldankaret. Nästa år sjunker den igen och fortsätter sedan att sjunka under resten av prognosperioden.

Statens del av skuldkvoten har minskat trendmässigt under den senaste tioårsperioden, men steg förra året och stiger ytterligare något i år, för att åter sjunka under resten av prognosåren. Kommunernas skuldkvot har i stället ökat de senaste åren. Den

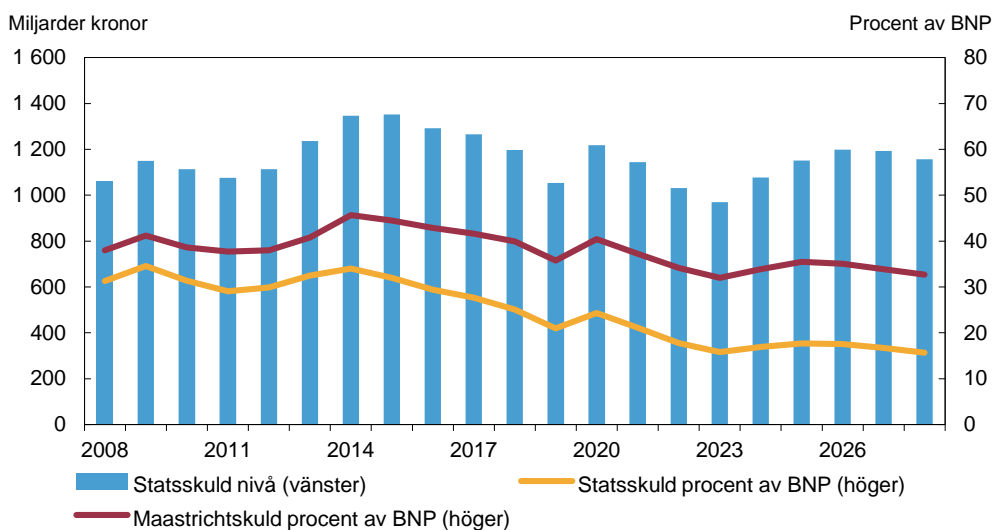
¹¹ De allmänna pensionsavgifterna som ingår i avgiftsinkomsterna hanteras kassamässigt enligt redovisningsprinciperna i nationalräkenskaperna (NR). Det vill säga att inkomsterna beräknas utifrån den period de betalas in och är inte periodiserade till det år inbetalningarna avser.

¹² Pensionsgruppen, med representanter från alla riksdagspartier, har enats om att en gas ska införas i pensionssystemet så att överskott över en viss nivå i systemet betalas ut till pensionärerna och pensionspararna.

¹³ Den genomsnittliga skuldkvoten inom EU27 var 81,0 procent i slutet av 2024 enligt Eurostat. Endast fyra EU-länder har en lägre skuldkvot än Sverige (Estland, Bulgarien, Luxemburg och Danmark).

fortsätter att stiga även i år, men blir sedan relativt oförändrad under resterande prognosår.

Diagram 4 Statsskuld och Maastrichtskuld

Källa: Riksgälden, SCB och ESV

Statsskulden stiger i år och nästa år

Nivån på den konsoliderade statsskulden stiger i år och nästa år. I år stiger den även i förhållande till BNP, men sjunker under resten av prognosperioden. Såväl skulden som skuldkvoten är historiskt låga.

Tabell 10 Statsskuldens förändring och nivå

Miljarder kronor om inget annat anges

Statsskuldens förändring och nivå	2024	2025	2026	2027	2028
Statsskuldens förändring	107	74	47	-5	-37
varav budgetsaldot (omvänt tecken)	104	90	54	7	-18
varav orealiserade valutakursdifferenser	2	-1	1	0	-1
varav Riksgäldens förvaltningstillgångar	-16	-1	0	0	0
varav övriga skulddispositioner. m.m.	16	-14	-8	-12	-17
Konsoliderad statsskuld vid årets slut	1 077	1 151	1 198	1 193	1 157
<i>procent av BNP</i>	<i>16,9</i>	<i>17,7</i>	<i>17,5</i>	<i>16,7</i>	<i>15,6</i>

Källa: Riksgälden, SCB och ESV

Skuldkvoten steg förra året, och stiger även i år. BNP-tillväxten i löpande priser och skulddispositioner sänker kvoten, medan budgetsaldot bidrar till att höja den till följd av ett beräknat underskott i statsbudgeten. Nästa år sjunker skuldkvoten då underskottet i statsbudgeten blir lägre, samtidigt som bidraget från BNP-tillväxten ökar. I slutet av prognosperioden sjunker skuldkvoten snabbare då statsbudgeten vänder till överskott samtidigt som bidraget från BNP-tillväxten ligger kvar på ungefär samma nivå. De prognostiserade överskotten för 2027 och 2028 beror dock till stor del på ESV:s prognosmetod där vi inte gör några antaganden om ny finanspolitik.

Tabell 11 Dekomponering av statsskuldkvotens förändring

Procentenheter

Skuldkvotens förändring	2024	2025	2026	2027	2028
Skuldkvotens förändring	1,1	0,8	-0,1	-0,8	-1,0
varav bidrag från BNP-tillväxten	-0,6	-0,4	-0,8	-0,8	-0,6
varav bidrag från budgetsaldot	1,6	1,4	0,8	0,1	-0,2
varav bidrag från skulddispositioner m.m.	0,0	-0,2	-0,1	-0,2	-0,2

Källa: Riksgälden, SCB och ESV

De budgetpolitiska målen

Det strukturella sparandet blir -0,4 procent av potentiell BNP i år, vilket innebär en tydlig avvikelse från överskottsmålet. Även nästa år beräknas ett underskott i det strukturella sparandet. Underskottet är på gränsen till en tydlig avvikelse, redan innan budgetförslagen för 2026 har beaktats. Maastrichtskulden är samtidigt i linje med skuldankaret både i år och nästa år. Kommunsektorns balanskravsresultat förbättras i år och det bedöms bli positivt under alla prognosår. Marginalen till utgiftstaket är stor alla år.

Inget budgetutrymme nästa år

Det strukturella sparandet, det vill säga det finansiella sparandet justerat för påverkan från konjunkturen och engångseffekter, beräknas visa ett underskott på 0,4 procent av potentiell BNP i år. Det innebär att det är en tydlig avvikelse från överskottsmålet enligt gängse definition¹⁴. Maastrichtskulden stiger samtidigt till strax över skuldankaret. Nästa år visar det strukturella sparandet fortsatt ett underskott, som ligger vid gränsen till en tydlig avvikelse. Maastrichtskulden ligger kvar kring skuldankaret.

Tabell 12 Finansiellt sparande i offentlig sektor samt indikatorer för överskottsmålet

Procent av BNP respektive procent av potentiell BNP

Indikatorer för överskottsmålet	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Finansiellt sparande	1,0	-0,9	-1,6	-1,5	-0,7	0,2	0,9
Bakåtblickande åttaårssnitt, finansiellt sparande	0,1	0,0	-0,3	-0,7	-0,8	-0,9	-0,3
Strukturellt sparande ¹	0,6	0,1	0,1	-0,4	-0,2	0,2	0,9
BNP-gap	0,5	-1,0	-2,0	-2,3	-1,1	-0,1	0,0

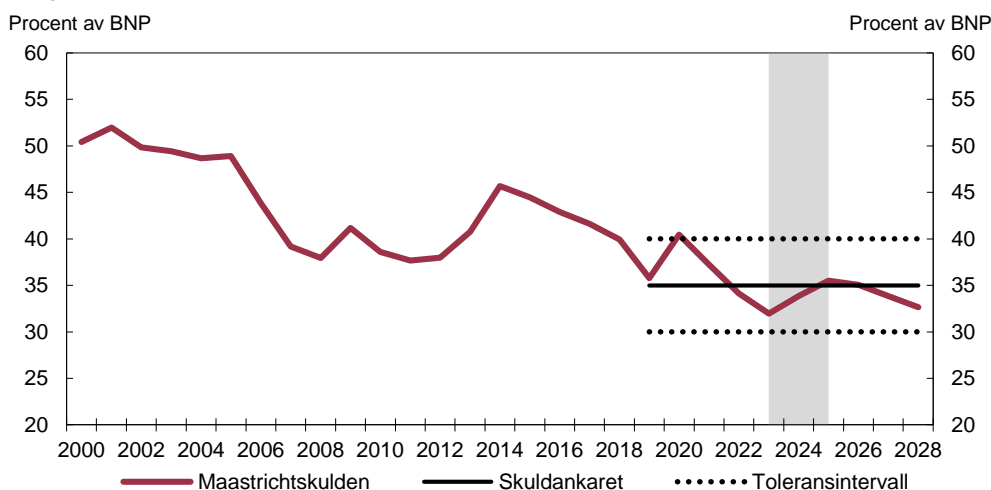
¹Procent av potentiell BNP

Källa: ESV

Eftersom det strukturella sparandet ligger under målnivån finns det enligt ESV:s prognos inget budgetutrymme för 2026. Budgetutrymmet definieras enligt ESV som det utrymme som finns för ofinansierade finanspolitiska åtgärder givet ett strukturellt sparande som är förenligt med överskottsmålet. Det beräknas som skillnaden mellan det strukturella sparandet och målnivån för överskottsmålet. Från och med 2027 ska överskottsmålet visserligen ersättas med ett balansmål, men till dess är det överskottsmålet som ESV utvärderar finanspolitiken mot.¹⁵ Inte heller med ett balansmål hade det funnits något budgetutrymme nästa år, eftersom det strukturella sparandet beräknas visa underskott. Av stabiliseringspolitiska skäl kan det vara motiverat att bedriva en aktiv finanspolitik som försvagar det strukturella sparandet, för att undvika en alltför utdragen lågkonjunktur. Men även utan de åtgärder på 80 miljarder kronor som regeringen har aviserat beräknas det ske en tydlig konjunkturåterhämtning nästa år. Därför anser ESV att stabiliseringspolitiken bör vara måttlig.

¹⁴ Målnivån är en tredjedels procent (+0,33 procent) av BNP. Det finns ingen definition i det finanspolitiska ramverket av hur stor en tydlig avvikelse är, men det råder konsensus kring att det är när det strukturella sparandet avviker från målnivån med mer än 0,5 procentenheter.

¹⁵ [SOU 2024:76. Från överskottsmål till balansmål.](#)

Diagram 5 Maastrichtskulden och skuldankaret

Anm.: De skuggade åren avser de år som skulden för närvarande utvärderas mot skuldankaret.

Källa: SCB och ESV

Stor marginal till utgiftstaket

ESV bedömer att marginalen till utgiftstaket (budgeteringsmarginalen) är stor samtliga prognosår. Som andel av BNP ligger utgiftstaket i snitt på 27,8 procent för prognosåren. Det är marginellt lägre än genomsnittet på 27,9 procent för åren 2010–2024.¹⁶

Tabell 13 Uppföljning av de takbegränsade utgifterna

Miljarder kronor om inget annat anges

Marginalen till utgiftstaket	2024	2025	2026	2027	2028
Utgiftstak	1 747	1 856	1 894	1 938	2 077
<i>i procent av BNP</i>	27,4	28,5	27,7	27,1	28,1
Takbegränsade utgifter	1 686	1 770	1 795	1 814	1 830
<i>i procent av BNP</i>	26,4	27,2	26,2	25,3	24,7
Marginal till utgiftstaket	61	86	99	124	247
<i>i procent av utgiftstak</i>	3,5	4,6	5,2	6,4	11,9
Säkerhetsmarginal		19	28	39	62
<i>i procent av utgiftstak</i>		1,0	1,5	2,0	3,0
Kvarvarande marginal		67	70	85	184
<i>i procent av BNP</i>		1,0	1,0	1,2	2,5

Anm. Utgiftstaken för 2025–2027 är beslutade av riksdagen. Utgiftstaket för 2028 är regeringens förslag i vårpropositionen för 2025. Säkerhetsmarginalen är ESV:s rekommendation för hur stor marginal som behövs för att klara oväntade utgiftsökningar.

Källa: ESV

Kommunsektorn som helhet klarar balanskravet

Kommunsektorn som helhet klarar balanskravet i år. Det blir enklare att klara balanskravsresultatet i år då pensionskostnaderna, som varit höga under 2023 och 2024 till följd av den höga inflationen, minskar. Balanskravsresultatet för sektorn som helhet blir därmed betydligt högre än det varit de två senaste åren. Men många enskilda kommuner och regioner väntas ha negativa balanskravsresultat även i år till

¹⁶ Åren 2020–2021 är inte medräknade i medelvärdet då procentsatsen för dessa år var tillfälligt höga på grund av pandemin. Genomsnittet för dessa år var 32,9 procent.

följd av snabbt stigande kostnader de senaste åren samtidigt som inkomsterna ökar svagt. Till skillnad från de två senaste åren väntas inga kommuner eller regioner hänvisa till synnerliga skäl för att avvika från balanskravsresultatet eller utnyttja den så kallade resultatutjämningsreserven¹⁷, där överskott kan sparas för att användas vid ett mer ansträngt läge. De kommande åren väntas balanskravsresultatet minska successivt men det blir ändå positivt alla år.

Tabell 14 Resultat och balanskravsresultat i kommunsektorn

Miljarder kronor om inget annat anges

Resultat i kommunsektorn	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Resultat efter finansiella poster	43	13	6	27	23	23	14
<i>Andel av skatter och bidrag, procent</i>	<i>3,5</i>	<i>1,0</i>	<i>0,5</i>	<i>2,0</i>	<i>1,7</i>	<i>1,6</i>	<i>0,9</i>
Balanskravsresultat	45	5	-2	23	19	18	9

Källa: ESV

¹⁷ Från och med räkenskapsåret 2024 fasas resultatutjämningsreserven (RUR) ut och ersätts av resultatreserven (RER). Disponering av medel från RUR kommer att kunna göras fram till 2033.

Revideringar sedan juniprognosen

Jämfört med prognosen från juni beräknas BNP-tillväxten bli något lägre i år medan prognosen för nästa år är oförändrad. Skatteintäkterna har reviderats ner samtliga år på grund av lägre skatteintäkter från både arbete och kapital. Utgifterna har reviderats ner i år men höjts 2026 och 2027. Sparandet i den offentliga sektorn bedöms bli lägre 2025–2027, vilket beror på lägre sparande i både staten och kommunsektorn. Däremot revideras sparandet i ålderspensionssystemet upp kraftigt till följd av färre ålderspensionärer.

Makroekonomisk utveckling

Jämfört med juniprognosen har BNP-tillväxten sänkts i år. Det är framför allt nettoexporten som har justerats ner men även den statliga konsumtionen beräknas bli lägre. Såväl hushållens konsumtion som investeringarna har i stället höjts. Läget på arbetsmarknaden är något svagare än tidigare väntat och arbetslösheten har justerats upp nästa år. Inflationen är i princip oförändrad sedan juni.

Tabell 15 Makroekonomiska nyckeltal, revideringar sedan juniprognosen

Skillnad i årlig procentuell förändring i procentenheter, respektive nivå

Makroekonomiska nyckeltal	2024	2025	2026	2027	2028
BNP, fasta priser	-0,2	-0,4	0,0	-0,2	0,1
Sysselsatta	0,0	0,2	-0,3	0,2	0,0
Arbetslöshet, nivå	0,0	0,0	0,2	0,0	0,0
Antal arbetade timmar	0,0	-0,5	-0,2	0,3	0,1
Löner enligt KL	0,0	-0,1	-0,3	-0,2	-0,2
Lönesumma	0,0	-0,6	-0,4	0,1	-0,1
KPIF	0,0	0,1	0,0	-0,1	0,0
KPI	0,0	0,1	-0,3	-0,4	-0,1
Styrränta, vid årets slut	0,00	-0,25	0,00	-0,25	-0,25
10-årig statsobligation	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Euro/SEK	0,0	0,2	0,2	0,1	0,0
USD/SEK	0,0	-0,1	0,1	0,1	0,0

Källa: ESV

Offentliga sektorns skatteintäkter och inkomster i statens budget

Sedan juniprognosen har den offentliga sektorns skatteintäkter reviderats ner alla år. Nedrevideringen är främst driven av skatten på arbete, vilken sänkts i huvudsak till följd av en lägre lönesumma. Även intäkterna från kapitalskatter har sänkts, främst till följd av att beskattningsutfallet för 2024 tyder på lägre företagsvinster. Hushållens kapitalskatter höjs något för i år vilket främst beror på högre förväntade kapitalvinster från fastighetsmarknaden. Momsintäkterna beräknas bli högre till följd av att hushållens konsumtion väntas vara högre medan intäkterna från energi- och koldioxidskatt har reviderats ner något på grund av lägre användning.

Tabell 16 Offentliga sektorns skatteintäkter och inkomster i statens budget, revideringar sedan juniprognosen

Skillnad i miljarder kronor

Offentliga sektorns skatteintäkter	2024	2025	2026	2027	2028
Skatt på arbete	0,1	-11,0	-16,7	-15,7	-16,2
Skatt på kapital	-8,4	-3,7	-7,1	-8,5	-7,2
<i>varav skatt på kapital, hushåll</i>	-2,6	1,6	-0,2	0,0	0,4
<i>varav skatt på företagsvinster</i>	-5,8	-7,0	-7,6	-8,5	-8,5
Skatt på konsumtion och insatsvaror	0,1	0,3	1,1	2,0	4,6
<i>varav mervärdesskatt</i>	0,1	2,8	2,1	2,6	3,1
<i>varav energi- och koldioxidskatt</i>	0,0	-2,1	-1,3	-1,2	-0,8
<i>varav övriga skatter på energi och miljö</i>	0,0	0,0	-0,1	0,2	1,8
Restförda och övriga skatter	0,0	-0,2	-1,1	-0,8	-1,3
Offentliga sektorns skatteintäkter	-8,2	-15,2	-24,2	-23,6	-20,6
<i>varav kommunala skatter</i>	0,1	-5,8	-9,1	-10,1	-10,1
<i>varav ålderspensionssystemet</i>	0,0	-1,8	-3,4	-3,4	-3,9
Statens skatteintäkter	-8,3	-7,6	-11,7	-10,0	-6,6
Periodisering av skatter	8,3	-3,4	-4,2	6,9	-4,8
Övriga inkomster staten	0,0	3,7	2,7	2,4	3,3
Totala inkomster statens budget	0,0	-7,2	-13,3	-0,8	-8,1

Källa: ESV

Statens budget – utgifter och saldo

Utgifterna har reviderats ner i år men upp 2026 och 2027. De sammantagna revideringarna av inkomster och utgifter medför en upprevidering av statens budgetsaldo i år men nedrevidering de efterföljande åren.

Tabell 17 Utgifter i statens budget, utgiftsområden som har reviderats mest sedan juniprognosen

Skillnad i miljarder kronor

Utgiftsområden	2025	2026	2027	2028
UO10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	-2,3	-2,9	-3,2	-3,4
UO12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn	-0,9	-1,5	-1,3	-1,7
UO14 Arbetsmarknad och arbetsliv	-0,4	2,0	0,7	-1,1
UO16 Utbildning och universitetsforskning	-1,6	-0,1	-0,1	0,0
UO22 Kommunikationer	-2,0	-0,2	1,4	1,9
UO23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel	0,0	0,9	0,7	-2,3
UO26 Statsskuldräntor m.m.	0,8	-1,9	-0,6	-2,4
UO27 Avgiften till Europeiska unionen	0,2	10,0	7,8	7,2
Riksgäldskontorets nettoutlåning	-3,2	0,7	-0,3	0,1
Totala utgifter statens budget	-11,4	5,7	4,2	-2,6
Totala inkomster statens budget	-7,2	-13,3	-0,8	-8,1
Statens budgetsaldo	4,2	-19,0	-5,0	-5,5

Källa: ESV

Utgifterna för Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning har sänkts då antalet sjukpenningdagar ser ut att ha skiftat till en lägre nivå. Medelersättningen har samtidigt höjts något till följd av utfall, vilket dämpar sänkningen något. Även antalet dagar med aktivitets- och sjukersättning har sänkts alla år, liksom antalet

personer med bostadstillägg. Ett sänkt prisbasbelopp förstärker nedrevideringen av aktivitets- och sjukersättningen de bortre prognosåren.

Utgifterna för Ekonomisk trygghet för familjer och barn har sänkts. För innevarande år har den största sänkningen gjorts avseende bostadsbidraget, där både antalet mottagare och medelersättningen ser ut att bli ännu lägre än väntat. Nästa år och åren därefter har prognosen avseende tillfällig föräldrapenning sänkts mest, vilket beror på att antalet ersättningsdagar minskar i ännu högre takt än tidigare prognostiserat. Därtill har föräldrapenningen sänkts bland annat till följd av lägre timlöneutveckling.

Utgifterna för Arbetsmarknad och arbetsliv har reviderats upp 2026 och 2027 men ner något 2028. Antalet öppet arbetslösa väntas bli högre alla år men framför allt nästa år, vilket höjer utgifterna. Det nya regelverket för arbetslöshetsersättning som börjar gälla den 1 oktober i år höjer utgifterna ytterligare både 2026 och 2027. Det nya regelsystemet påverkar även utgifterna för aktivitetsstödet men andra prognosjusteringar gör att utgifterna för detta har sänkts något alla år förutom 2027. Antal nystartsjobb har reviderats ner under hela perioden främst på grund av ändrade regler, vilket leder till minskade utgifter för nystartsjobb.

Utgifterna inom Utbildning och universitetsforskning har reviderats ner i år framför allt för att medlen för utveckling av skolväsendet samt anslaget om stöd till vuxenutbildning inte väntas förbrukas i samma utsträckning.

Utgifterna för Kommunikationer har sänkts 2025 men höjts 2027–2028. Det beror framför allt på att Utveckling av statens transportinfrastruktur har sänkts till följd av oväntat låga utfall och avbrutna upphandlingar och projekt. I stället har de bortre prognosåren höjts då upphandlingar och projekt skjuts på framtiden.

Utgifterna för Areella näringar, landsbygd och livsmedel har reviderats upp 2026 och 2027 men reviderats ner 2028. Det är medel som avser EU:s gemensamma jordbrukspolitik som har fördelats om mellan åren.

Utgifterna för Statsskuldräntor m.m. har reviderats upp för i år, vilket främst beror på valutakurseffekter. För resterande prognosår har utgifterna i stället reviderats ner. Det beror på att vi nu räknar med något lägre marknadsräntor och inflation.

Utgifterna för Avgiften för Europeiska unionen har reviderats upp från 2026 och framåt av flera orsaker. EU-kommissionen har föreslagit en ny högre budget för 2026 än vad vi tidigare räknat med, Sveriges BNI-andel antas också bli högre framöver, vilket leder till att Sveriges avgift höjts. Dessutom räknar vi med en högre eurokurs samt har justerat metoden för uppräknningen av utgifterna åren framöver.

Riksgäldens nettoutlåning har reviderats ner i år, främst på grund av att vi räknar med högre flaskhalsinkomster än tidigare. Nästa år revideras Riksgäldens nettouplåning upp något på ett flertal poster.

De offentliga finanserna

Den offentliga sektorns sparande har reviderats ner alla prognosår utom 2028. Det är framför allt i staten som vi nu räknar med större underskott åren 2026–2028 jämfört med föregående prognos. Det beror på att skatteintäkterna är betydligt lägre än i juniprognosen. I år har utgifterna sänkts mer än inkomsterna och underskottet i staten är därmed något mindre. I kommunsektorn har både inkomster och utgifter sänkts men utgifterna har sänkts mindre än inkomsterna och sparandet är därför lägre alla år. I ålderspensionssystemet har det finansiella sparandet reviderats upp alla år utom i år. Upprevideringen beror på att vi har sänkt antalet ålderspensionärer kraftigt. Vi räknar

nu med att höjningen av åldersgränsen för när man kan ta ut ålderspension får större effekt än vi tidigare räknat med.

Tabell 18 Finansiellt sparande i offentlig sektor, jämfört med föregående prognos

Skillnad i miljarder kronor

Offentliga sektorns	2025	2026	2027	2028
Offentliga sektorns inkomster	-28	-40	-39	-37
Offentliga sektorns utgifter	-18	-18	-28	-42
Offentliga sektorns finansiella sparande	-10	-22	-12	5
Staten	4	-16	-14	-5
Kommunsektorn	-8	-7	-10	-9
Ålderspensionssystemet	-5	1	12	19

Källa: ESV

Beslut, förslag eller aviseringar som inte har beaktats i prognosen

ESV:s prognoser ska fungera som beslutsunderlag. I prognosen inkluderas enbart av riksdagen fattade beslut samt propositioner från regeringen. Det innebär att förslagen i den kommande budgetpropositionen för 2026 inte är beaktade, även om flera av dem redan har presenterats av regeringen. ESV:s prognos utgör därmed ett scenario som visar på läget i statens budget och de offentliga finanserna före förslagen i budgetpropositionen. Se även metodrutan i början av rapporten.

Prognosen inkluderar inte den gas i inkomstpensionssystemet som Pensionsgruppen kom överens om den 26 augusti. Gasen innebär att överskott över en viss nivå i pensionssystemet betalas ut till pensionärerna och pensionsspararna. Ett förslag om detta kommer att remitteras under hösten 2025.

Prognosen inkluderar inte eventuella intäkter från EU:s gränsjusteringsmekanism för koldioxid (CBAM) som tas i drift 2026. Omfattningen av dessa intäkter bedöms i dagsläget vara för osäkra för att beaktas i prognosen.

I vårpropositionen skrev regeringen att det nya säkerhetsläget ställer krav på ytterligare investeringar i Sveriges och Europas försvarsförmåga och att Sveriges låga offentliga skuldsättning skapar utrymme för att under en övergångsperiod lånefinansiera uppbyggnaden av försvaret. I prognosen har vi inte räknat med någon lånefinansierad försvarssatsning eftersom inga beslut är fattade.

Prognosberäkningarna slutfördes den 8 september 2025. Information som kommit efter det datumet ingår inte i beräkningarna.

Tabellbilaga

Tabell 19 Sammanfattande nyckeltal

Sammanfattande nyckeltal	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
BNP, fasta priser, proc. utv.	-1,9	5,2	1,3	-0,2	0,8	0,9	2,7	2,4	1,2
BNP, fasta priser, kalenderkorrigerad, proc. utv.	-2,2	5,1	1,3	0,0	0,8	1,2	2,4	2,1	1,5
Hushållens konsumtion, proc. utv.	-3,0	5,7	2,8	-1,6	0,6	1,7	3,4	3,1	1,8
Offentlig konsumtion, proc. utv.	-1,6	3,4	0,7	1,0	1,2	0,8	0,7	0,5	0,0
Investeringar, proc. utv.	1,7	6,8	0,2	0,1	0,0	-0,3	3,6	2,9	1,3
Lager, bidrag till BNP-förändringen	-0,7	0,4	1,2	-1,5	0,4	0,1	0,0	0,0	0,0
Export, proc. utv.	-5,4	11,6	6,1	2,6	2,0	3,3	2,8	3,7	2,6
Import, proc. utv.	-6,3	13,4	9,8	-0,6	2,3	3,6	2,9	3,8	2,7
Real disponibel inkomst, proc. utv.	-0,6	4,4	1,3	-1,0	0,8	2,7	2,2	1,6	1,5
Hushållens sparande, exklusive tjänste- och premiepensioner, andel av disponibel inkomst	8,2	7,1	5,7	6,3	6,4	7,3	6,3	4,9	4,6
Lönesumma, proc. utv.	0,8	6,2	6,7	5,1	3,8	3,3	4,3	4,4	3,7
Arbetade timmar, kalenderkorrigerade, proc. utv.	-3,8	2,3	3,1	1,6	-0,3	-0,5	0,9	1,1	0,3
Arbetslöshet, procent av arbetskraften	8,5	8,9	7,5	7,7	8,4	8,7	8,2	7,6	7,5
Finansiellt sparande i offentlig sektor, mdkr	-160	-11	58	-55	-100	-100	-46	14	68
Finansiellt sparande i offentlig sektor, proc. av BNP	-3,2	-0,2	1,0	-0,9	-1,6	-1,5	-0,7	0,2	0,9
Strukturellt sparande, mdkr	-1,8	-1,1	0,6	0,1	0,1	-0,4	-0,2	0,2	0,9
Offentliga sektorns konsoliderade bruttoskuld (Maastrichtskulden), proc. av BNP	40,4	37,2	34,1	32,0	33,8	35,5	35,1	33,9	32,7
Skattekvot, proc. av BNP	42,6	43,1	42,9	41,7	41,3	41,2	41,4	41,5	41,9
Totala utgifter i statens budget, mdkr	1 219	1 113	1 123	1 224	1 377	1 406	1 442	1 477	1 488
Takbegränsade utgifter, mdkr	1 501	1 551	1 559	1 575	1 686	1 770	1 795	1 814	1 830
varav Ålderspensionssystemet, mdkr	329	335	348	361	367	385	384	390	400
Marginal till utgiftstaket, mdkr	242	144	75	90	61	86	99	124	247
Budgetsaldo, mdkr	-221	78	164	19	-104	-90	-54	-7	18
Statsskuld, proc. av BNP	24,3	21,1	17,7	15,8	16,9	17,7	17,5	16,7	15,6

Källa: SCB och ESV

Tabell 20 Offentliga sektorns skatteintäkter och inkomster i statens budget 2020–2028

Miljarder kronor

Inkomster i statens budget	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Skatt på arbete	1 250,5	1 329,1	1 400,6	1 473,5	1 523,5	1 552,6	1 630,5	1 710,9	1 775,6
<i>Direkta skatter</i>	668,7	694,3	724,1	749,7	768,3	773,9	818,7	863,8	897,8
Kommunal skatt	766,1	806,4	852,5	893,4	927,5	959,3	1 002,2	1 050,0	1 089,5
Statlig skatt	50,3	56,3	60,7	55,9	63,8	63,7	67,8	72,4	74,3
Jobbskatteavdrag	-128,1	-131,8	-146,3	-158,8	-181,4	-201,8	-208,2	-214,2	-220,2
Husavdrag	-16,8	-18,9	-19,1	-18,0	-20,1	-25,8	-22,2	-23,0	-24,0
Övrigt	-2,8	-17,8	-23,8	-22,8	-21,6	-21,7	-21,1	-21,5	-21,9
<i>Indirekta skatter</i>	581,8	634,7	676,5	723,9	755,2	778,8	811,8	847,1	877,8
Arbetsgivaravgifter	594,9	629,3	669,5	707,6	734,5	757,7	790,5	825,2	855,8
Egenavgifter	11,7	11,5	11,8	11,5	11,8	11,9	12,2	12,2	12,3
Särskild löneskatt	50,8	51,9	58,3	61,5	64,2	65,5	68,1	71,0	73,6
Nedsättningar	-34,9	-15,4	-17,3	-8,3	-5,4	-5,6	-5,8	-5,9	-6,0
Tjänstegruppliv m.m.	0,6	0,6	0,6	0,6	0,5	0,6	0,6	0,6	0,6
Avgifter till premiepensionssystemet	-41,3	-43,2	-46,4	-49,1	-50,5	-51,3	-53,8	-55,9	-58,5
Skatt på kapital	271,8	355,9	365,6	356,8	390,6	401,3	434,2	459,0	477,8
Skatt på kapital, hushåll	66,0	104,6	92,9	71,7	85,1	85,5	98,6	103,4	107,4
Skatt på företagsvinster	149,3	183,6	193,0	201,3	206,4	213,2	228,6	243,9	256,6
Avkastningsskatt	5,6	6,7	8,3	18,8	29,3	29,6	32,8	36,0	36,1
Fastighetsskatt	34,6	36,1	38,6	39,8	41,4	42,6	44,2	45,0	46,4
Stämpelskatt	12,7	15,5	15,8	10,3	10,6	12,2	12,4	12,6	12,9
Kupongskatt m.m.	3,6	9,4	12,3	9,4	11,1	11,4	10,9	11,4	11,7
Riskskatt för kreditinstitut			4,7	5,5	6,7	6,7	6,7	6,7	6,7
Skatt på konsumtion och insatsvaror	608,9	658,6	718,2	725,8	712,3	724,5	756,9	791,2	828,7
Mervärdesskatt	467,9	511,0	559,6	557,9	562,0	582,3	613,7	645,0	669,5
Skatt på tobak m.m.	11,9	11,9	13,2	11,5	14,8	10,9	13,4	13,4	13,6
Skatt på etylalkohol	5,2	5,6	5,5	5,6	5,4	5,5	5,5	5,5	5,5
Skatt på vin m.m.	6,6	6,6	6,5	6,9	7,2	7,2	7,2	7,2	7,2
Skatt på öl	4,5	4,5	4,6	4,7	5,4	5,4	5,3	5,4	5,4
Energiskatt	52,6	53,8	44,7	45,6	46,5	43,7	42,6	43,5	44,9
Koldioxidskatt	20,4	21,9	21,2	22,7	24,6	24,0	24,1	24,3	24,1
Övriga skatter på energi och miljö	5,9	5,7	24,4	34,4	9,3	7,3	5,8	6,5	17,3
Skatt på vägtrafik	21,6	22,5	22,5	22,1	21,6	21,6	22,0	22,2	22,4
Skatt på import	6,2	7,3	9,3	7,9	8,5	9,0	9,3	9,8	10,3
Övriga skatter	6,2	7,6	6,6	6,7	6,9	7,7	8,0	8,3	8,6
Restförda och övriga skatter	6,8	-6,7	9,0	6,1	9,1	7,5	12,8	10,0	16,6
Restförda skatter	-10,0	-16,1	-13,7	-13,0	-16,5	-18,5	-13,5	-12,5	-10,5
Övriga skatter	16,8	9,4	22,7	19,1	25,6	26,0	26,3	22,5	27,1
Totala skatteintäkter	2 137,9	2 336,8	2 493,4	2 562,2	2 635,5	2 686,0	2 834,4	2 971,1	3 098,6
EU-skatter	6,2	7,3	9,3	7,9	8,5	9,0	9,3	9,8	10,3
Offentliga sektorns skatteintäkter	2 131,7	2 329,5	2 484,1	2 554,3	2 627,0	2 676,9	2 825,1	2 961,3	3 088,4
Kommunalskatt	785,4	827,1	873,9	915,8	951,4	984,4	1 027,9	1 076,0	1 116,5
Avgifter till ålderspensionssystemet	269,1	283,5	300,5	315,4	326,7	340,0	353,9	370,3	383,9
Statens skatteintäkter	1 077,2	1 218,9	1 309,6	1 323,1	1 348,8	1 352,5	1 443,3	1 515,0	1 588,0
Periodiseringar	-41,9	16,4	16,1	-5,0	-17,5	5,8	-6,6	24,9	0,6
Uppbördsförskjutningar	4,9	-23,8	28,1	45,4	7,2	16,5	-10,4	19,8	6,2

ESV:s septemberprognos

Inkomster i statens budget	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Betalningsförskjutningar	-17,1	40,7	-8,5	-41,0	-40,3	-26,1	-5,1	2,2	-5,5
varav kommuner	-7,0	36,4	34,3	-13,3	-19,0	-14,9	-1,3	8,5	1,3
varav ÅP-systemet	-1,1	7,3	-0,9	2,0	-2,4	-0,8	4,3	1,3	1,1
varav privat sektor	-8,7	-3,7	-43,1	-30,2	-19,1	-9,9	-9,7	-9,8	-9,8
varav kyrkan	-0,4	0,5	1,2	0,6	0,0	-0,5	1,5	2,1	1,9
varav EU	0,0	0,2	0,0	-0,1	0,2	-0,1	0,1	0,0	0,0
Anstånd	-29,7	-0,5	-3,5	-9,4	15,6	15,4	8,9	2,9	-0,1
1000 Statens skatteinkomster	1 037,4	1 235,1	1 308,1	1 318,0	1 331,3	1 358,4	1 436,7	1 539,8	1 588,6
Övriga inkomster	-38,8	-43,8	-22,0	-75,1	-58,6	-42,0	-48,3	-69,7	-82,2
2000 Inkomster av statens verksamhet	46,1	43,3	71,9	55,8	47,6	52,3	49,8	50,2	50,3
3000 Inkomster av försåld egendom	0,8	0,0	0,9	0,1	1,2	0,2	0,0	0,0	0,0
4000 Återbetalning av lån	0,7	1,1	1,4	0,4	0,4	0,7	0,5	0,5	0,5
5000 Kalkylmässiga inkomster	16,2	17,8	18,2	19,9	21,9	25,0	24,6	25,0	23,6
6000 Bidrag från EU m.m.	14,2	14,6	15,6	18,3	16,4	32,1	35,1	14,8	14,1
7000 Avräkningar m.m. i anslutning till skattesystemet	-116,9	-120,6	-130,0	-169,6	-146,1	-152,4	-158,4	-160,3	-170,7
8000 Utgifter som ges som krediteringar på skattekonto	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Totala inkomster	998,5	1 191,3	1 286,1	1 242,9	1 272,7	1 316,3	1 388,3	1 470,1	1 506,4
Totala utgifter	1 219,1	1 113,4	1 122,5	1 223,8	1 377,0	1 406,0	1 442,5	1 477,0	1 488,0
Budgetsaldo	-220,6	77,9	163,6	19,1	-104,3	-89,6	-54,1	-6,9	18,4

Anm.: Samtliga belopp redovisas i innevarande års budgetstruktur. Elstöden till hushåll och företag på 17,6 miljarder kronor 2022 respektive 26,2 miljarder kronor 2023 bokförs som flaskhalsintäkter och redovisas under Övriga skatter på energi och miljö i tabellen ovan.

Källa: SKV och ESV

Tabell 21 Utgifter i statens budget 2020–2028

Miljarder kronor

Utgiftsområde	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
1 Rikets styrelse	15,7	16,4	17,6	18,3	19,0	19,9	20,8	20,5	20,6
2 Samhällsekonomi och finansförvaltning	17,0	16,9	17,3	18,9	20,8	21,4	21,7	22,0	22,5
3 Skatt, tull och exekution	12,1	12,5	12,8	13,4	16,9	14,7	15,1	15,4	15,6
4 Rättsväsendet	53,0	57,2	61,5	69,8	78,3	86,4	93,4	99,7	99,8
5 Internationell samverkan	2,1	1,8	3,4	2,2	2,3	2,7	2,3	2,3	2,3
6 Försvar och samhällets krisberedskap	63,0	70,5	83,5	96,0	128,2	172,2	176,3	177,4	186,0
7 Internationellt bistånd	46,5	47,5	46,2	46,5	49,6	44,5	43,2	44,6	44,8
8 Migration	9,6	8,2	11,7	12,0	11,8	11,4	11,5	11,1	11,3
9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	101,8	138,0	118,2	108,8	116,0	117,7	113,2	109,4	106,1
10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	117,9	113,1	114,3	110,6	120,1	121,0	122,7	124,8	125,0
11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom	36,7	38,0	46,3	56,4	63,6	62,4	59,4	57,7	57,7
12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn	99,9	101,1	101,1	101,7	102,9	100,5	101,6	102,9	105,3
13 Integration och jämställdhet	8,5	6,2	5,4	4,5	4,7	5,9	5,4	3,0	2,2
14 Arbetsmarknad och arbetsliv	87,2	91,9	78,4	79,8	88,5	92,7	91,3	88,0	85,6
15 Studiestöd	25,1	26,6	25,5	25,3	28,0	31,0	31,4	32,1	32,8
16 Utbildning och universitetsforskning	83,0	91,4	93,0	93,0	98,1	100,5	99,7	100,2	101,6
17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	20,4	22,7	19,7	16,7	16,6	16,8	16,5	16,3	16,2
18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik	3,8	5,2	7,7	5,9	4,6	3,1	1,9	1,9	1,8
19 Regional utveckling	3,2	3,2	3,4	3,7	2,8	3,5	4,2	4,1	3,9
20 Klimat, miljö och natur	11,0	16,7	20,7	17,9	14,6	13,8	13,4	13,9	13,4
21 Energi	3,4	3,4	12,6	4,4	4,4	5,5	5,9	7,1	4,8
22 Kommunikationer	65,2	72,1	72,9	80,4	81,2	89,7	102,2	108,4	110,7
23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel	20,0	19,6	21,9	18,6	21,6	21,4	21,7	22,5	19,8
24 Näringsliv	60,4	30,4	10,3	7,6	9,2	8,8	7,6	7,7	8,0
25 Allmänna bidrag till kommuner	158,0	153,2	157,0	157,9	174,2	173,2	174,2	171,2	171,2
26 Statsskuldräntor m.m.	19,6	-1,3	27,2	31,6	45,2	30,0	22,1	28,2	36,5
27 Avgiften till Europeiska unionen	47,2	52,3	48,2	43,6	41,2	44,6	54,3	60,7	61,9
Summa utgiftsområden	1 191,1	1 214,7	1 238,0	1 245,7	1 364,7	1 415,4	1 433,1	1 452,9	1 467,3
Summa utgiftsområden exklusive räntor	1 171,5	1 216,0	1 210,8	1 214,1	1 319,5	1 385,4	1 411,0	1 424,7	1 430,8
Riksgäldskontorets nettoutlåning	21,3	-97,0	-110,9	-11,5	-2,0	-9,8	11,0	23,7	20,3
Kassamässig korrigerig	6,8	-4,3	-4,5	-10,4	14,3	0,4	-1,6	0,4	0,4
Totala utgifter	1 219,1	1 113,4	1 122,5	1 223,8	1 377,0	1 406,0	1 442,5	1 477,0	1 488,0
Ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget	329,4	334,6	347,9	360,9	366,6	384,9	384,5	389,6	399,6
Summa takbegränsade utgifter	1 500,8	1 550,6	1 558,7	1 574,9	1 686,0	1 770,2	1 795,5	1 814,3	1 830,4
Totala inkomster	998,5	1 191,3	1 286,1	1 242,9	1 272,7	1 316,3	1 388,3	1 470,1	1 506,4
Budgetsaldo	-220,6	77,9	163,6	19,1	-104,3	-89,6	-54,1	-6,9	18,4

Anm.: Utgiftsområdena redovisas enligt strukturen i budgetpropositionen för 2025.

Källa: ESV

Kontaktpersoner

Område	Namn	Telefonnummer
Utgifter	Anna Daniels	08-690 44 16
Utgifter	Karin Edlund	08-690 44 58
Inkomster	Martin Nilsson Öst	08-690 42 00
Inkomster	Dan Frankkila	08-690 45 22
Makroekonomisk utveckling	Ann-Sofie Öberg	08-690 43 88
Makroekonomisk utveckling	Lina Landström	08-690 43 71
Offentliga finanser och budgetpolitiska mål	Ann-Sofie Öberg	08-690 43 88
Offentliga finanser och budgetpolitiska mål	Håkan Carlsson	08-690 44 48

Kontakt via e-post: fornamn.efternamn@esv.se, prognos@esv.se

ESV gör Sverige rikare

- Vi har kontroll på statens finanser, utvecklar ekonomistyrningen och granskar Sveriges EU-medel
- Vi arbetar i nära samverkan med Regeringskansliet och myndigheterna

Ekonomistyrningsverket

Fleminggatan 20

Box 12028

102 21 Stockholm

Telefon 08-690 43 00

esv.se